

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 1233/2022
12.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступају Зорица Мирковић и Раденко Главоњић адвокати из ..., против тужене Републике Србије - Основни суд у Ивањици, коју заступа Државно правобранилаштво - Одељење у Краљеву, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гжрр 219/21 од 28.09.2021. године, на седници одржаној 12.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гжрр 219/21 од 28.09.2021. године у другом ставу изреке тако што СЕ ОБАВЕЗУЈЕ тужена да на износе накнаде имовинске штете, досуђене првим ставом изреке пресуде Основног суда у Чачку Прр1 87/20 од 01.04.2021. године, плати законску затезну камату почев од 01.05.2008. године до 07.02.2019. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да на име трошкова поступка по ревизији исплати тужиљи износ од 72.883,00 динара у року од осам дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку Прр1 87/20 од 01.04.2021. године, обавезана је тужена да на име накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року у предмету Основног суда у Ивањици И 303/2009, у коме је одређено извршење решењем Општинског суда у Гучи И 303/09 од 19.11.2009. године, исплати тужиљи износ од 849.772,42 динара укупно, у појединачно означеним износима са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате (став први изреке); одговарајућих доприноса за обавезно социјално осигурање за тужиљу за период од 01.04.2008. до 31.08.2009. године на основу из првог става изреке надлежним фондовима (став други изреке); 60.000,00 динара на име трошкова парничног поступка са законском затезном каматом од 16.10.2009. године до исплате и 46.330,00 динара на име трошкова извршног поступка (став трећи изреке). Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да накнади тужиљи трошкове парничног поступка од 56.625,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гжрр 219/21 од 28.09.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у

ставовима другом, трећем и четвртном изреке, као и у делу става првог изреке за износ главног дуга са законском затезном каматом од подношења тужбе 07.02.2019. године до исплате. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу првог става изреке у погледу законске затезне камате, тако што је одбијен тужбени захтев за исплату законске затезне камате на досуђене појединачне износе накнаде имовинске штете за период пре подношења тужбе, а почев од 01.05.2008. године. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против одлуке садржане у другом ставу изреке правноснажне пресуде донете у другом степену тужила је благовремено изјавила ревизију на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, због погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о побијаној пресуди у смислу члана 408. Закона о парничном поступку- ЗПП, Врховни суд је нашао да је тужилина ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, по предлогу тужиле за извршење ради наплате новчаних потраживања из радног односа, досуђених извршном пресудом Општинског суда у Гучи П 307/09 од 16.10.2009. године, донето је решење о извршењу И 303/09 од 19.11.2009. године којим је према извршном дужнику Привредном друштву „Центар за кромпир“ д.о.о. Гуча одређено извршење ради намирења износа од 849.772,42 динара, на име неисплаћених зарада и трошкова регреса за период од 01.04.2008. до 31.08.2009. године, у појединачно означеним месечним износима са законском затезном каматом, уплате неизмирених доприноса за социјално осигурање за исти период, као и износа од 60.000,00 динара на име трошкова парничног поступка са законском затезном каматом од 16.10.2009. године до исплате и 46.330,00 динара на име трошкова извршног поступка. Пошто извршни поступак није окончан, решењем Основног суда у Ивањици Р4 И 216/18 од 06.09.2018. године усвојен је приговор тужиле и утврђено да јој је у предмету Основног суда у Ивањици И 303/2009 повређено право на суђење у разумном року, те је наложено поступајућем судији да у остављеном року предузме мере да се у предмету редовно поступа и да се поступак оконча у најкраћем року. Извршни суд је, након правноснажности решења којим је тужили утврђена повреда права на суђење у разумном року, списе предмета И 303/09 (који је у међувремену добио нов број И 2329/13, И 2330/13) доставио на спровођење јавном извршитељу. Извршни поступак је и даље у току, а тужила своје потраживање није наплатила.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је преиначио пресуду нижестепеног суда у делу за законску затезну камату, тако што је одбио тужбени захтев којим је тражено плаћање затезне камате од доспелости новчаних износа досуђених извршном исправом, чија је наплата одређена решењем о извршењу, до дана подношења тужбе. По становишту тог суда, тужила је тек подношењем тужбе 07.02.2019. године позвала тужену на испуњење обавезе накнаде имовинске штете, због чега у смислу чланова 277. и 324. Закона о облигационим односима нема право на тражену затезну камату до дана подношења тужбе.

По налажењу Врховног суда, основани су наводи ревидента о погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 31. став 1. Закона о заштити права на суђење у разумном року прописано је да странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, у року од једне године од дана када је стекла право на правично задовољење. Према ставу трећем те

одредбе, одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року је објективна.

Накнада материјалне штете, према правилима облигационог права, односи се на успостављање ранијег стања које је било пре него што је штета настала, као и на исплату у новцу уколико успостављање ранијег стања не надокнађује штету потпуно или ако успостављање ранијег стања није могуће (члан 185. Закона о облигационим односима).

Европски суд за људска права је у предметима у односу на Србију изразио став да за неисплаћена потраживања запослених према друштвеним предузећима и предузећима са претежним друштвеним капиталом, као субјеката под контролом државе, досуђена правноснажном судском одлуком која су у извршном поступку остала ненаплаћена дужи временски период, одговара Република Србија из сопствених средстава. Пресудама донетим у таквим предметима Република Србија је обавезана да из сопствених средстава, у року од три месеца од њихове правноснажности, исплати подносиоцима представке износе који су им досуђени правноснажним пресудама домаћих судова.

И Уставни суд је, уважавајући праксу међународних институција за заштиту људских права, одлукама којима је усвајао уставне жалбе због повреде права на имовину из члана 58. Устава Републике Србије, услед неспровођења решења о извршењу - принудне наплате новчаног потраживања из радног односа од предузећа са већинским друштвеним капиталом, утврђивао право подносилаца уставне жалбе на накнаду материјалне штете у висини износа опредељених решењем о извршењу, умањене за евентуално наплаћене износе по том основу.

Следствено изложеном, по становишту ревизијског суда, тужена је и у овом случају дужна да тужили исплати износе досуђене извршном пресудом Општинског суда у Гучи П 307/09 од 16.10.2009. године, чије је извршење одређено решењем о извршењу Општинског суда у Гучи И 303/09 од 19.11.2009. године, што значи и затезну камату на износ главног дуга од датума његове доспелости, односно од дана доношења извршне исправе у односу на парничне трошкове, па до дана подношења тужбе у овом спору. На тај начин тужили ће бити надокнађена материјална штета у складу са правилом садржаним у члану 185. Закона о облигационим односима и њено имовно стање бити доведено у положај у којем би се налазило да је извршни поступак окончан исплатом досуђеног новчаног потраживања у разумном року.

Због тога је, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено као у првом ставу изреке.

Тужили су досуђени трошкови поступка по ревизији применом члана 165. став 2. у вези са чл. 153. став 1. и 154. ЗПП, у износу од 72.883,00 динара, од чега 18.000,00 динара за састав ревизије, а 54.883,00 динара за таксу за ревизију, као у другом ставу изреке.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић